

Introduktion till formell semantik

7,5 hp
Filosofiska institutionen
Stockholms universitet

31 oktober – 19 december, 2017

Beskrivning: Kursen ger en introduktion till konsten att göra formell semantik, också kallad modellteoretisk semantik, för naturliga språk, dvs hur man med utgångspunkt från en syntaktisk analys av satsers struktur på ett systematiskt (kompositionellt) sätt kan komma fram till deras sanningsvillkor. Analysen börjar med de enklaste sorternas satser, för att gradvis visa hur mer komplexa konstruktioner kan hanteras, såsom satser med kvantifierade subjekt och objekt, relativbisatser, pronomen, anaforiska relationer, och ellips. I slutet av kursen diskuteras också kort — om tiden räcker till — hur intensionella fenomen såsom attitydverb kan behandlas i möjlig värld-semantik.

Kursen presenterar ett inom lingvistikens vanligt sätt att formulera gränssnittet mellan syntax och semantik, i termer av så kallad logisk form (LF), men diskuterar också alternativa metoder. Det logiska hjälpmedel som används, utöver elementär logik och mängdlära, är i första hand lambda-abstraktion, men kursen förutsätter inte tidigare bekantskap med denna teknik.

Förkunskaper: (1) Elementär sats- och predikatlogik, t ex enligt delkursen Inledning till logik (Teoretisk filosofi I, 30 hp), *eller motsvarande*. (2) Elementär syntaktisk teori, t ex kursen Grammatikmodeller, eller Morfologiska och syntaktiska strukturer (Lingvistik), *eller motsvarande*: det som behövs är väsentligen bara att man är någorlunda bekant med trädstrukturer (frasstrukturer) för syntaktisk analys av satser på naturliga språk. De viktigaste förkunskaperna är de under (1): att man är bekväm med predikatlogikens språk, med elementära logiska begrepp, och har grundläggande kunskaper om mängder, relationer och funktioner.

Kursen kan läsas som valbar del av kandidatprogrammet i filosofi och lingvistik, eller av kursen Teoretisk filosofi II, eller som fristående kurs.

Nivå: Grundnivå, men kursen kan också läsas på avancerad nivå, varvid tillkommer en extra examensuppgift.

Språk: Kursen ges på svenska eller engelska, beroende på studenternas bakgrund.

Plan: Undervisningen följer i stort sett kapitlen i kursboken *Semantics in Generative Grammar*. Parallellt med bokens framställning presenteras också en alternativ metod för semantisk analys. Boken arbetar med en nivå Logisk Form (LF), som (ibland) skiljer sig från frasstrukturen, och som semantiken *tolkar* i modellteoretisk mening, där modellen tänks vara ‘verkligheten’ (the real world). Alternativet skiljer sig genom att dels undervika LF-nivån, dels låta semantiken *översätta* frasstrukturerna direkt till ett logiskt språk (s k lambda-kalkyl eller typteori). Vi diskuterar för- och nackdelar med de bägge alternativen.

Varje undervisningstillfälle är 3 timmar (med 2 pauser). Normalt är de första två timmarna föreläsning, och den sista timmen används för övningar; också i samband med hemuppgifterna.

Ett detaljerat schema för undervisningen kommer senare.

Examination: Obligatoriska hemuppgifter under kursens gång. För den som läser kursen på avancerad nivå tillkommer en extra hemuppgift.

Tid: Tisdagar 13:00–16:00, med start 31 oktober. Lokal: D734.

Lärare: Dag Westerstahl
(dag.westerstahl@philosophy.su.se)

Kurssida: All information om kursen, extra material, hemuppgifter, etc., kommer att finnas på kursens Mondo-sida.

Frågor: Meddela gärna Dag i förväg om du vill gå kursen, eller om du har frågor om den.

Kurslitteratur:

- Irene Heim & Angelika Kratzer, *Semantics in Generative Grammar*, Blackwell Publishing, 1998.
- Slides till föreläsningarna och övrigt material delas ut under kursens gång.